

Yorucu bir günün akşamında önüme çıkan, gözüme çarpan ilk kahveye kapağı atıp , şöyle bir sandalyeye yaslanıp bir sigara eşliğinde demli çayla yorgunluğumu atacağım. Şehrin orta halli bir mahallesinin ara sokaklarından yürüyorum. Vişne rengi gömleli garson kahvenin bahçesine çay servisi yapıyor, açık hava iyi gelecek. Sessizce yaklaşıp boş masaya bakıyorum. Yüksek sesle tartışıyorlar mı kava mı ediyorlar pek farkına varmadığım öfkeli bir ses tonuyla konuşanın sesi diğerlerini bastırıyor. Beş altı kişilik bir grup, belli ki arkadaşlar ya da birbirlerini tanıyorlar. Yakınlarına oturup tedirgin etmek istemiyorum. Boş bir masa var, o da aksi gibi burunlarının dibinde... Oturacak bir yer aradığımı anlamış olmalı ki birsi göz işaretiyle oturabileceğimi işaret etti.

“Rahatsız etmeyeyim”.

“Yok, yok buyurun”.

Ben ağzımı açmadan garsona seslendiler, “ misafirimiz var, bakıver”

Teşekkür ettim. Konuşmalarına kulak vermemeye, tartışmalarını bölmemeye çalışıyorum.

Lügatleri, Jargonlarından eski kulağı kesik mahalle kabadayıları taifesinden olduklarını anlıyorum. Sohbetlerinde seçtikleri sözcükler argo yüklü.

“La şu mübarek günde bu milleti bir lokma ekmeğe muhtaç etmekte emeği geçen herkesin ..mına koyum”.

Yan gözle masaya bakıyorum, bu kez onlar benden tedirgin oldular. Belli ki bu kafadarlar kahvenin müdavimlerinden, yan masadakiler bıyık altından gülüyorlar. “Özdeyiş ”in sahibi “ kusura bakma, arkadaşlar arasında sohbet ediyorduk, insan bu tür şeyleri duyunca bu adam suretli moloz kırıntılılarına ifrit oluyor. Rahatsız olmazsan masamıza buyur. Gerçi sen pek bize benzemiyorsun, kabalık etmişsek affola.”

Argoya yabancı değilim ki, sokaktan geldim, sokak dilini bilirim. “Önemi yok dedim, içinizden geldiği gibi konuşun, hem böylesi ortamlar daha sıcaktır”. Yaş ortalamaları ellinin üzerinde gösteriyor.

İçlerinden çilli sarışın, sarkık bıyıklı, saçları epeyce dökülmüş biri “ kardeşimiz de bizden la” diyor. “Sizdenim” dedim. Kimim, ne iş yaparım filan. Çaylar tazelandı. Diğerleri bu heyecanını kontrol edemeyen arkadaşlarından, kaş, göz işaretleriyle sinkaflı konuşmasını kesmesini, ortalığa çeki düzen vermesini istiyorlar. İçlerinden daha hesapsız kitapsız olduğunu tahmin ettiğim öfkeli bıçkın elinde tuttuğu, benim de günlük takip ettiğim gazetenin bir sayfasını açıyor “ la kardeş diyor, şu mübarek günde bir köpeğe bile reva görülmeyecek bu eziyeti yapanlara “ emeği geçen herkesin... mına koyum” demekten başka ne denir ki... Haberi gözümün içine sokarcasına burnuma uzatıyor. Silopi’de seyyar satıcılık yapan dört çocuk babası bir vatandaş akşam evine dönerken koltuğuna iki ekmek sıkıştırarak parayı kazanacak iş yapamıyor. Sabah seyyar tezgâhına ne koymuşsa, akşam tezgâhın mührü bile bozulmadan evinin yolunu tutuyor. İki gözlü bir gecekonduda kiracı... Bir gün, iki gün, üç gün... Ramazan girdi gireli tek kuruş kazanamıyor. Akşam iftar vakti evine geldiğinde eşine iftar sofrasında ne olduğunu soruyor.

Eşinden aldığı cevap “ çocuklar da senin eve yiyecek getirmeni bekliyorlar, hepsi aç”. Haberi okuyorum, aynen söyledikleri gibi.

“Allah’ını, kitabını seversen yanlışsam yanlışsın de... Kafadarları dürtmek, deşelemek istiyorum. “Ya bu adam Kürt” diyorum. Çilli sarışın olan afallamış gibi yüzüme bakıyor, diğerlerinin gardları düştü, sanki “ destek umduğumuz şu hıyarın yediği halta” bak der gibi yüzleri asıldı. Doğrusu böylesi çabuk, ansızın bir tepki göstermelerini beklemiyordum. Şöyle “ ha evet öyle de, onlar da Allah’ın kulu” filan gibi yumuşak bir geçiş, diplomatik bir manevra beklerken anlık tepkileri ile istenmeyen bir misafir oluverdim. Bir saniye bile geçirmeden durumu açıklamalıyım, onları hayal kırıklığına uğrattım. İçlerinden birisinin şivesinden Kürt olduğu anlaşılıyor, Diyarbakırlıymış. Bu kentte arkadaşım olan birkaç Diyarbakırlıyı soruyorum, isteksiz bir hevesle cevap veriyor, nezaketini bozmuyor, bir kaçını tanıyor. “Özür dilerim” diyorum, tepkinizi ölçmek istemiştım. Benim densizliğime hepimiz aynı anda yüzlerinizi asarak gerekli cevabı verdiniz. Tesadüfen de olsa sizi tanıdığım, sizinle karşılaştığıma sevindim. İnsanın hangi dilden, hangi etnik kökenden, hangi ülkeden olursa olsun salt insan yönüyle kabullenilmesi bir yüceliktir, bir erdemdir. Haberin yer aldığı gazete dünün gazetesi, benim de günlük takip ettiğim bir gazete. Günlük gittiğim bir kahvede bir sohbette olayı bilmeyenlere olayı anlattım, vahlar, tühler ardı arkasına geldi. Sohbetekilerden birinden size söylediğim “ ama bu adam Kürt” lafını duydum, canım acıdı. Orada sohbette bulunanlardan bir tepki bekledim, gelmedi. Sizin tepkinizi ölçmeye çalıştım, sanki Kürt kökenli birisinin böylesi bir vahşeti yaşaması normalmiş gibi bir algı yaratıldı. Kimse yadırgamadı, tüyleri ürpermedi kimsenin. Böylesi bir ilkellik toplumun “normallerinden sayıldı. Koyunların erkecin arkasına takılıp gitmesi gibi toplumun bir bölümü bu utanca ortak oldu. “Acaba onlardan mısınız, tepkiniz ne olacak diye merak ettim. Bu türler midemi bulandırır, bunlarla selamım sabahım olmaz. Şayet tepki vermeseydiniz kalkıp gidecektim, amacım buydu. Sizleri üzdüm, tekrar özür dilerim. Eminim, şayet okuduğunuz haber dünyanın herhangi bir ülkesinde aç, çaresiz insanlara ait olsaydı aynı öfkeyi kusar, aynı tepkiyi gösterirdiniz. Bu kez mahcubiyetten yere bakma sırası bendeydi. Dinlerken çıt çıkarmadılar, sözümü kesmediler. Galiba bu sözüme en çok çıldıran Kürt kökenli olmayan sarışın, çilli kişiydi. Konuşmamın bitmesiyle gömleğinin yakasını gevşetti, göğsünden bir düğme daha çözdü, kirpi gibi karnına çektiği bacaklarını uzattı “çaylar benden” dedi. Yavaş yavaş dilleri çözüldü, değişik işlerde çalışıyorlarmış, çok şükür aç açık değıllermiş ama bayram seyran, yaz kış demeden eşek gibi çalışmalarına karşın iki yakaları bir araya gelmezmiş. Ama önlerine katılan dört davarı gütmekten aciz, bir avuç suratlarından rabbi yesirleri silinmiş zerzevat memleketin anasını sikmiş, soymuş soğana çevirmiş. “anam avradım olsun” diyor, “ ya çoluk çocuğu muhtaç edersem diye beynime bir kurt giriyor, uykularım kaçıyor. Şu haberi okuyunca içim cız etti, kendi kendime “ oğlum Rüstem dedim, ya sen aynı duruma düşseydin”. Dedim demesine ama gel de bana sor, aha şu bedenimdeki bütün tüyler ayağa dikildi. Allah göstermesin ama bu adamın yaptığını ben de yapardım. Evine ekmek götüremeyen, karsının “çocuklar aç” dediği bir baba başka ne yapar ki?.

Konuşmasında zerre yapmacıklık yok.

Peki Rüstem diyorum, çare ne?. Al şu memleketin kırk gün padişahlığını sana veriyorum. Her gün açlar ordusuna binler katılıyor, işsizlik, pahalılık almış başını gidiyor, ne yapacaksın, bir reçeten var mı?

Arkadaşlarından biri hınzırca gülüyor, “Rüstem marangozdur, keser biçer bir şeyler yapar” diyor.

Dalga geçme lan diyor Rüstem, siz benim arkadaşısınız, , dünyaya değışmem sizi. Bu sefer basıyor kahkahayı... “Etme kurbanın olayım, bana padişahlık filan verme. O zaman şu sohbeti

de kaybederiz, bizim çilingir sofrasının da yerinde yeller eser". Ciddileşiyor hemen. Bak diyor bu iş öyle padişahlıkla filan olmaz, padişahlık döneminde de karnı tok sırtı pek olan bir avuç saraylıydı, halk yine açtı. Önce şu zengin fakir ayırımını kaldıracaksın, vurguncuların, soyguncuların ihtiyaçlarından fazla bütün malını mülkünü topluma mal edeceksin, fabrikalar kurup çalıştıracaksın, ekilmemiş boş tarla bırakmayacaksın. Yer altında yer üstünde ne varsa ceplerine indirenlerin ceplerini dikeceksin ki bir daha çalamasınlar. Onlara da diyeceksin ki bak şu koca memleketin insanları nasıl çalışıyor alnının terini yiyorsa, bedavadan geçindiğiniz yeter, buyurun iş. Siz de çalışın, alnınızın terini yiyin...

"Yahu Rüstem" diyorum, şu memleketin bütün ekonomi profesörleri her gün ekranlarda ekonominin kurtarılması, işsizliğin ortadan kaldırılması, memleketin kalkınması için nöbetleşe fetvalar veriyorlar da hiç biri şu senin söylediklerini söylemiyor.

"Abi diyor" hani "Allah kimseyi düşürmesin" derler ya, valla bence bir kez düşürsün ama şu beri düşürdüğü gibi düşürsün. "Ot kullanırken yakalandık, hadi hapisaneyeye"... Cezaevinde yattın Sözünü kesiyorum. "Hangi cezaevinde yattın"

"Ankara Ulucanlar".

Hangi yıl?

İhtilalden önceydi. Ben aslen Ankaralıyım, Yeni Doğanlı. Bizim orda ot kullanmayanı pek delikanlı sınıfına sokmazlar. Yakalandık işte... Doğru cezaevine... Cezaevinde devrimcilerin meydancısı oldum. Yani meydancı demek koğuştan temizlemek, yemek yapmak, bulaşık yıkamak senin anlayacağın. Yaşım onlardan büyüktü, bana iş yaptırmazlardı, kendi işlerini nöbetleşe kendileri yaparlardı. Benim para pul gönderenim yoktu, bütün ihtiyacımı onlar karşılardı.

Aslanlar gibiydiler. Cezaevi devlet demek değil mi?. Bizim o cello bello bıçkın delikanlılar, mafya kılık kıyafetli baş gardiyanın önünde secdeye dururlarken, valla devrimciler cezaevi devletini dize getirirlerdi, eli sopalı gardiyanlar kaçacak delik arardı. Böylesine de cesaretli çocuklardı. Anladım.

Adını bağışlamadın!

Bir yerlerden tanış çıkmaktan çekindim.

Ahmet ya da Mehmet, ne fark eder ki...

"Peki" dedi, ısrarcı olmadı, uzatmadı.

Cezaevinde devrimcilerle tanıştık, gencecik çocuklar... Hepsi pırlanta gibi, durmadan okurlar, öğrenirler. Hepsi bilgi deryası... Valla kendi kendime " bu çocukların her birini milletvekili yapacaksın, bakan, başbakan yapacaksın. Şu memleketin bir tek derdi kalmaz dedim". Biraz samimiyeti ilerletince onlara da söyledim bunu. "Hani siz milletvekili olsanız..." İçlerinden biri lafı ağzıma bir tıkadı ki nefes alamaz oldum... Bu sınıf mücadelesiymiş... Onlar kendilerinin değil emeği ile çalışanların düzeni kurulmadan hiçbir şeyin daha iyiye gitmeyeceğini söylerlerdi. Sanki bu çocukları Allah söylemiş gibi kaç yıl önceden, her şeyin daha kötüye gideceğini, açlıktan insanların intihar edecek noktaya geleceğini söylemişlerdi. Senin söylediğin TV yıldızı profesörler zenginlerin parası bülbülleri, sahipleri adına ötüyorlar... Parayla değil mi, senin de paran varsa, ver paralarını senin adına da ötsüner. Aradan kaç yıl geçti, bu çocukların söyledikleri birer birer ortaya çıkıyor.

"Sen hapisaneyeye girdin mi hiç" diyor.

Yok, girmedim diyorum... Gülüyor. Eğer devrimcilerin koğuşuna verilerse valla gir, benim gibi kaz kafalı birini bile yonttuklarına göre seni pırl pırl parlatırlar... "Yaa diyorum, seni bayağı etkilemişler"... Abi diyor "anlatmakla olmaz ki, yaşamak lazım, yaşamak."

Boyunduruk altına girdim, ha babam de babam kızımı oğlum okuttum, biri öğretmen, biri mühendis oldu, aha şimdi bu kahveden ben kalkacağım, oğlan gelecek. Oğlan benden harçlık

bile isteyemiyor, annesine bırakıyorum, ondan alıyor... Eşek kafam işte, madem iş bulamayacaklar, ne diye okuttun... Hiç olmazsa bir meslek sahibi olurlardı da ekmeklerini çıkarırlardı. Devenin misali doğru olan neyiz var ki, kaç yaşına geldik, kim başa geldiyse seçimlerde oyumuzu almak için verdikleri sözlerini birer birer unuttular, kendi ceplerini doldurup bir avuç zengini daha da zenginleştirdiler. Ne ile? Emeğimizden, alın terimizden çalarak. Alın terini, emeği bilenler başkalarının alın terine, emeğine göz dikmezler. Sen gör o zaman memleketi, valla bir tek aç, çaresiz kimse kalmaz. Cezaevinde devrimcilerden öğrendim bunları, bu gün düzenin bu açmazını kanımda, canımda yaşıyorum.

Rüstem diyorum padişahlık teklif ettim kabul etmedin, vezirlik teklif etsem onu da haydi haydi geri çevireceksin.

Yahu diyor benim babam çarıklı bir köylü, kaç yaşına geldim daha önünden geçmedim. Ne padişahlık isterim, ne vezirlik. Allah nasip etmesin...

Uzunca bir Âmin çekiyor.

La gardaş diyor "Beni padişah yaparsan önce babamı keserim".